

thode geoorloofd is, die niet in strijd is met goed en degelijk koopmansgebruik;

„dat het dus bijvoorbeeld niet ontoelaatbaar is bij de vaststelling der zuivere opbrengst van een bedrijf telkenjare de bedrijfsmiddelen naar hun werkelijke waarde te schatten en door vergelijking van de aldus verkregen resultaten met die van een vorig jaar de voor- en nadeelge uitkomsten in het winsteijfer tot uitdrukking te brengen;

„dat echter zoodanige methode, waar het geldt de vaststelling van het belastbaar inkomen slechts kan worden aanvaard, als zij geregeld en stelselmatig wordt toegepast;

„dat het immers ..... alleen beslissend is, of het systeem van jaarlijksche waardeering der bedrijfsmiddelen, waarin uiteraard voor de afschrijving van art. 10 der wet geen plaats is, ook in vroegere jaren regelmatig is toegepast,

„dat immers naar de bepaling van art. 10 der wet, zooals deze blijktens de geschiedenis moet worden opgevat, afschrijving op bedrijfsmiddelen alleen geoorloofd is wegens waardevermindering tengevolge van gebruik of technische veroudering; ..... (Arrest van 12 Jan. '27 B.3978)

„dat een waardevermeerdering of waardevermindering van een bedrijfsmiddel, welke door den belanghebbende in zijn boeken is tot uitdrukking gebracht, bij de bepaling van de bedrijfswinst in aanmerking moet worden genomen, mits dit schatten naar de werkelijke waarde in overeenstemming zij met goed en degelijk koopmansgebruik;

„dat een dergelijke schatting niet alleen geoorloofd is, indien zij geregeld en telkenjare wordt toegepast, doch ook indien zij wordt toegepast wegens bijzondere omstandigheden, welke dit rechtvaardigen; ..... (Arrest van 4 Jan. 1933 - B. 5348).

Het staat dus den belanghebbende vrij het systeem van waardeering dan wel dat van afschrijving der bedrijfsmiddelen te kiezen. Opportunistisch handelen, dus nu eens waardeeren en dan weer afschrijven, is uiteraard niet toegelaten, slechts een bijzondere oorzaak kan reden geven op zijn systeem inbreuk te maken (bijv. opname van een nieuwen firmant). Bovendien moet er sprake zijn van een systeem, dat in overeenstemming is met goed en degelijk koopmansgebruik.

Al deze eischen van den Hoogen Raad sluiten o.i. nog niet uit, dat in het zelfde bedrijf beide systemen tegelijk worden toegepast. Het ligt immers voor de hand, dat voor ieder bedrijfsmiddel het bruikbaarste stelsel gekozen wordt. In de practijk zien wij het bijvoorbeeld nog al eens gebeuren, dat, terwijl voor de overige bedrijfsmiddelen de afschrijvingsmethode wordt toegepast, de waardewijziging der automobielen door waardeschatting wordt bepaald.¹⁾

Waardewijziging van bedrijfsmiddelen als gevolg van exogene economische invloeden kan dus wel niet via art. 10 tot uitdrukking gebracht worden, doch daarentegen met te meer recht via art. 7. Onze wet I.B. 1914 is dus niet zoo achterlijk als de fiscale autoriteiten ons wel eens willen doen gelooven.

Intusschen moet erkend worden, dat het stelsel van waardeering van bedrijfsmiddelen slechts weinig voorkomt. Naar het

¹⁾ Wij zijn het dus met den Heer Hootzen allerminst eens waar hij schrijft: „Stelselmatig in een goede boekhouding toegepast, heb ik de methode van waardeeren van bedrijfsmiddelen, welke methode de H.R. tot de zijne heet te maken, zoo ver ik mij herinner nog nimmer aangetroffen en zoo ver mij bekend vindt deze methode ook geen toepassing. Goed en degelijk koopmansgebruik is het evenmin” (Weekblad No 3154)

ons wil toeschijnen is dit voor een niet onaanzienlijk deel een gevolg van de afwijzende houding, welke de belasting-administratie ten opzichte van waardeering van bedrijfsmiddelen steeds ingenomen, waardoor de overtuiging is komen te heerseken, dat waardewijziging van bedrijfsmiddelen met behulp van een vast afschrijvingsplan tot uitdrukking gebracht moet worden. Toegegeven moet daarbij worden, dat belanghebbenden als regel het wettelijk ontoelaatbare systeem hebben gevolgd door de afschrijvingsmethode als basis te nemen en hierop correcties toe te passen bij bijzondere waardedalingen door middel van extra afschrijvingen.

Het is thans de vraag in hoeverre het mogelijk is, een eenmaal aanvaard systeem te verlaten met de bedoeling voortaan het andere systeem toe te passen. Indien dit mogelijk ware, zou hiermede voorkomen worden, dat in vele gevallen een wanverhouding ontstaat tussehen de boekwaarde op de fiscale balans en de werkelijke waarde, hetzij gebruikswaarde of ruilwaarde. Het is ons niet bekend, of deze vraag ooit aan het oordeel van den Hoogen Raad werd onderworpen, wel wil het ons toeschijnen, dat ingeval er voldoende waarborgen aanwezig zijn, dat het nieuwe systeem consequent gevolgd zal worden, er geen bezwaren aanwezig kunnen zijn.

G.H.LUYENDIJK

UIT HET BUITENLAND

Red.: W. BEIJDERWELLEN, J. E. ERDMAN,
CH. HAGEMAN en Drs. A. TH. DE LANGE

(Bijdragen en mededeelingen zende men aan den Secretaris der Redactie)

Beroepsorganisatie

In „The Incorporated Accountants' Journal” van Februari 1934 wordt melding gemaakt van een rede van professor Carr-Saunders over „Professional Organisation”. Aan het verflag is het volgende ontleend.

Spreker wijst allereerst op het belang van het bestaan der vrije beroepen als middelen van toepassing van de resultaten der wetenschappelijke studiën. In het algemeen echter alleen aandacht besteed aan de vorderingen der wetenschappen zelf, niet aan die van de wijze van beroepsuitoefening, als gevolg waarvan ook aan de dragers van het beroep weinig beteekenis wordt toegekend. Hij vervolgt: „The professional man could and should form the bridge between knowledge and practice. He had one foot in the world of learning, for he was the pupil of the academic man; he had the other foot in the world of affairs, where he earned his living. He knew, or should know, how much and in what way theoretical possibilities could be put in practice.”

Twee problemen van beroepsorganisatie worden vervolgens nader onderzocht. Vooreerst de opleiding tot het beroep. Spreker meent, dat de instellingen van hooger onderwijs uitermate geschikt zijn om, in aansluiting op haar eigenlijke functie van het geven van een wetenschappelijke vorming, de studeerenden tevens tot goede vakmensen op te leiden. Deze opvatting vindt hij bevestigd in de studiën voor arts en advocaat.

Ten aanzien van het onderwijs in de accountancy maakt hij voorts eenige opmerkingen, welke een vergelijking met Nederlandsche toestanden en opvattingen zeker waard zijn. Spreker acht het een nadeel voor de universiteiten, dat de accountants zelden hun studie op een academische studie baseerden. Inshakeling der accountantsopleiding in het universitaire onderwijs acht hij mogelijk in den vorm van een uitbouw der ceo-

nomische leergangen. Het lijkt hem voorts zeer goed mogelijk ook de zuivere vaktechniek door middel van het universitaire systeem den studenten bij te brengen, daarbij refereerende aan de praktische lessen der aanstaande artsen. Spreker vervolgt: „There was, indeed, positive advantage in keeping, so far as possible, the theoretical and technical education under the same auspices, because the one illuminated the other. What he was proposing, was not merely the widening of the scope of education for accountancy; that could be accomplished by establishing special professional schools. He was also proposing that professional education should be within the university, one of the great advantages of which was that men preparing for many careers mixed together — itself an experience that was stimulating.”

Het tweede deel van de rede van prof. *Carr-Saunders* betreft eveneens een onderwerp, dat in ons land de aandacht trekt: den vorm der beroepsorganisatie. Spreker onderscheidt „free” en „regulated form of organisation”. Onder de laatste verstaat hij „the setting up by the State of a register of those with special competence who alone were allowed to practise.” Zij gaat in den regel gepaard met verlies van de autonomie der beroepsgenooten, doordat de beslissing omtrent de opneming in het register aan hen wordt ontnomen. Spreker ziet hierin ernstige bezwaren. „If they looked at the history of the professions and their condition to-day, he thought there was no doubt that the most vigorous professions were those which had to struggle continuously to maintain their status — those in fact, which were not protected or regulated. Moreover, regulated professions lost control over their education and their ethics because when the State set up a register it took upon itself, in whole or in part, the power to say what standard of education admitted to, and what conduct disqualified from registration. Therefore, those two important functions being withdrawn, little was left to the organised profession except protective functions.”

Hoewel de Overheid de reglementeering dus niet als doel behoort te stellen, kan het algemeene belang deze reglementeering noodzakelijk maken. In het algemeen zal zulks het geval zijn, wanneer de te verleenen diensten een levensbelang raken, dan wel op vertrouwen gebaseerd zijn. Prof. *Carr-Saunders* betreurt dan ook, dat de „Departmental Committee on the Registration of Accountants” in strijd met de ingewonnen adviezen niet ten gunste der reglementeering gerapporteerd heeft: „..... he would justify regulation on the grounds that the service of their profession was fiduciary, that in a sense public safety was involved, and that the services of the accountant were being sought by an ever-widening circle of clients.”

Wat betreft den vorm der reglementeering geeft spreker de voorkeur aan een commissie ad hoc, waarin zowel het beroep het publiek als de universiteiten vertegenwoordigd zijn. Hij traecht aldus te bereiken, dat de beroepsgenooten blijven deelen in de verantwoordelijkheid voor opleiding en beroepsethiek. Met de opneming der universiteiten zou haar beteekenis als opleidings-instituten worden erkend.

* *
*

In hetzelfde nummer van vorengenoemd tijdschrift is opgenomen een verslag van een speech van Mr. *Witty*, lid van de Examencommissie van „The Society of Incorporated Accountants and Auditors”, over de vorming der toekomstige beroepsgenooten. Hij onderscheidt daarin de opleiding vóór en na het Accountantsexamen. In het verslag over het eerste deel der opleiding trekt de aandacht, dat „..... Mr. *Witty* made it his duty to become acquainted with the examination systems of

every other body of accountants, not only in his country but in others as well, and he was prepared to say without fear of contradiction by anybody qualified to judge that there was no body of accountants in the world which demanded a higher standard from its Final candidates than did the Society of Incorporated Accountants and Auditors.”

Mr. *Witty* betreurt het algemeen voorkomende verschijnsel dat degenen, die het laatste examen zijn gepasseerd, de neiging vertoonen hun belangstelling voor de verschillende beroepsvraagstukken te verminderen. Ter bestrijding van een dergelijke verslapping zijn reeds verscheidene oplossingen aan de hand gedaan: een afzonderlijk examen voor het Lidmaatschap der Society; de toekenning van den titel „doctor of accountancy” aan hen, die blijk hebben gegeven van meerdere kennis; bijzondere bemoeienis der Society met de ontwikkeling der leden. Al deze oplossingen bleken op praktische moeilijkheden te stuiten. Spreker deelt ten slotte mede, dat een commissie uit het Bestuur bezig is met de bestudeering van een voorstel tot invoering van korte leergangen met intensieve studie, uitsluitend voor leden der Society. Mede dank zij het bestaan van „District Societies”, waardoor het onderling contact der leden zeer wordt bevorderd, acht hij de kans van slagen van deze cursussen niet gering.

d. L.

LASTIGE GEVALLEN

De bedoeling van deze rubriek is gelegenheid te bieden lastige gevallen, die zich in de praktijk den accountant in zijn beroep voordoen of kunnen voordoen, — lastig, omdat er een onoplosbare tegenstrijdigheid tusschen theorie en praktijk schijnt te bestaan — hier ter sprake te brengen, resp. ter oplossing aan den lezer voor te leggen. De Redactie doet een voortdurend beroep op allen, die op zulke „gevallen” stuiten, om ze te formuleeren en bij den secretaris in te zenden.

BOEKBEOORDEELING

De belastingheffing van de Coöperaties en van haar leden in verschillende landen door M. J. Prinsen.

(No. 23 van de geschriften van de Vereeniging voor Belastingwetenschap.)

Dit boek werd bekroond bij een door de Vereeniging voor Belastingwetenschap uitgeschreven prijsvraag. Het werk geeft niet zonder meer een uiteenzetting van de wijze van belastingheffing van de verschillende vormen van coöperatie en van haar leden. Er is studie gemaakt van het wezen der coöperatie, want eerst daardoor kon terecht naar de meening van den schrijver een conclusie worden getrokken ten aanzien van de plaats, die de coöperatie als ondernemingsvorm bij de belastingheffing moet innemen. Hiertoe werd de ontwikkeling der coöperatie tot den vorm, waaronder wij haar kennen, nagegaan. Er wordt besproken hoe de oprichting van de coöperatieve vereeniging oorspronkelijk een ideëel karakter droeg en later een materieel karakter heeft gekregen. Door het opsporen van de kenmerken van de coöperatie moet men haar wezen leeren kennen. De rechtsvorm heeft op de beoordeeling geen invloed. De beschouwing moet zuiver economisch zijn. De schrijver komt dan tot de conclusie, dat van het wezen der coöperatie niet kan worden gesproken, daar geen eenheid in de vormen van coöperatie bestaat. Men zal van een scherpe onderscheiding der verschillende vormen moeten uitgaan. Voor deze onderschei-